radicis esulæ præparatæ.an.ʒ.j.ß.
zinziberis
acori,
calami aromatici an.ʒ.j.
mechoacanæ ʒ.ij.
sem.ebuli ʒ.ß.
seminis brassicæ marinæ ʒ.iij.
cinnamomi ʒ.ij. fiat electuarium.

COMMENTARIVS.

Vt multæ medicamentorum compositiones sine arte à multis authoribus descriptæ traduntur, sic & quamplurimę effectibus plane consimiles. Proinde multa electuaria liquida, vt indebite composita, vel parum ad affectus curandos accommodata despeximus. Alia vero arte & ratione melius descripta, & morbis quibusdam frequentissimis recte curandis idonea adiunximus; vt præter duo superiora, Hydragogum hoc electuarium, quod ab agendi præstantia eximium nuncupauimus, in pharmacopoliis seruandum cupimus, vt presto sit semper his auxilium, quibus venter aquis plenus est, aut alia corporis pars immersa sero. Sæpe enim accidit, vt hydropicus sine præsidio deseratur, optimi medicamēti aquas ducentis penuria. Quia vero hepatis, & interdum lienis errore hydropes fiunt, multa, quæ viscus vtrumque roborant, intemperiem emendant, & obstructiones tollunt, adiunximus; Nonnulla, quæ flatus discutiunt, & calorem nativum excitant sopitum. Præterque multa hydragoga, vt decet, castigata & apparata. Ordo descriptionis formulæ modum parandi docet.

Vires. Hydragogum eximium hydropicis tuto datur: aquas enim ac serosos humores sine violentia ducit, & ad morbos omnes ab eisdem ortos accommodatissimum est medicamentum purgatorium.

Medicamenti similis inopia plebecula Parisiensis confugere solet ad quendam pseudopharmacopolam, virgini-mulierum interpolatorem, qui puluerem quendam laxatiuum ad hydropem curandum exhibet, quo vix vnus è multis millibus conualescit.

SECTIO II.

DE HIERIS.

Compositiones quædam purgatoriæ ab antiquis Græcis Hieræ, hoc est, sacræ & propter insignes effectus, magnæ dicuntur: Magnis enim viribus pollent, & magnis in morbis sæpe feliciter dantur. Sunt autem, sic denominatæ confectiones vulgatissimæ, & ad medicos vsus commendatissimæ, præsertim quæ à commendatissimo authore inuentæ sunt, ac celebratæ, vt:

CAP. I.

Hiera Picra, seu Dialoe Galeni.

℞.Cinnamomi,
macis,
asari,
spicæ nardi,
croci,
masticbes;
iunci odorati an.ʒ.vj,
aloes non lotæ ʒ.C.siue ℔.j.& ʒ.ß.
mellis optimi despumati triplum, seu ℔.iiij.
Misceantur simul in Electuarium.

COMMENTARIVS.

Hæc Hiera à Galeno eius authore, *Picra*, hoc est, *amara* dicitur, propter *Aloen*, à qua basim & purgatricem vim habet. Vetus autem compositio retinetur præter *xylobalsamum*, quod vix reperitur, cuius loco *Macim*, consilio Fernelii substituimus, & pro *floribus iunci odorati*, qui nobis non suppetunt, *iuncum ipsum*: Sicque quantitas à Galeno *cap.2.lib.8.comp. med. loc.* expetita habetur eorum, quæ cum *aloe* misceri iussit ipse, vel potius Andromachus, qui *aloem* etiam *lotam* expetiuit: illota tamen nunc & recte ponitur.

Hæc

Hæc fuit Hiera picra vſitatiſſima Romæ, præter alias duas, quibus interdum Galenus vtebatur *cap.14.libr.6.de san.tuend.* ſed quarum exoleuit vſus, & quibus pro re exigente aliquid detrahebat, vel adiiciebat, vel immutabat.

Remanſit autem hęc hucuſque integra, præter *lignum balſami*, quod multi auferunt, nihil ſubſtituentes; Alii ſurculos lẽtiſci, alii *carpobalſamum*, quod æque rarũ eſt, ſubſtituũt. *Macis* optime ſuccedit illi, vel *calamus aromaticus*, atq; alterutro parata *Hiera xylobalſami* loco, nihilo erit inefficacior. Eius autem Galenus perhibetur author, quod eam potius celebrarit, quam inuenerit. Parandi modus facilis eſt. Seorſim primum terenda *maſtiche*, *aloe*, *crocus*: deinde reliqua. Tunc mixta, miſceantur denuo exſpumato *melli*, vt omnia coeant in electuarii ſpiſſitudinem.

Qualitates. Hiera picra à Galeno celebrata facultatibus multis inſignibus efficax eſt: Calefacit enim, incidit, attenuat, ſiccat, terget, obſtructiones tollit, humores bilioſos, pituitoſoſque, craſſos, & lentos expurgat: Affectibus ventriculi, meſenterii, hepatis, capitis & iuncturarum mire cõfert. In qualibet vncia compoſitionis ponuntur aloes ℈.ij. & gran j. ß. Et pulueris reliquorum ſimplicium grana quindecim.

CAP. II.

Hiera Picra cum Agarico:

℞. Puluer. hiera ſimplicis ſine aloe,
agarici trochiſcati an. ℥.ß.
aloes non lotæ ℥ j.
mellis deſpumati triplum, ſeu ℥.vj.
Ex arte fiat Electuarium.

COMMENTARIVS.

Duobus conſtat hæc hiera medicamentis purgantibus benignis, altero cholagogo, nempe *aloe*, altero phlegmagogo, videlicet *agarico*. Satn. nõ eſt, vnicũ humorẽ noxium foras propellere, cũ duo obſunt, & morbum quendam committunt, vel fouent: Tunc enim ad intemperiem mixtam medicamento mixto, ſeu qualitatibus multis compoſito eſt opus. Quia vero ſæpius *Hiera picra* Galeni datur affectib. ventriculi & cerebri, in quibus partibus raro ſolitaria bilis aggeritur, ſed ſimul pituitæ plurimum vel craſſæ, vel tenuioris; Proinde cum ex illis humorem vtrumque trahere conſilium erit, optime *hiera cum agarico* imperabitur, à quo cognomẽ habet. Paratur vero vt præcedens, cuius ſæpe puluis ſeruatur in Pharmacopoliis, eique opportuno tempore, vel *aloe* tantum cum *melle* additur, vel ſimul *agaricus*, prout hanc, vel illam parare conſilium erit.

Quæ autem cum *agarico* paratur, ad multa vtilis eſt: pituitam enim quamlibet educit, ſed præſertim craſſam ac viſcidam, & bilem putrem: humores adhuc incidit, infarctus tollit, meſenterium exonerat, ventriculum purgat, appetitum reſarcit, coctionem iuuat, è cerebro noxios humores educit, & confert epilepſiæ, vertigini, & ſopori vigilanti. Vires.

CAP. III.

Hiera Pacchii. D. Scribon.

℞. Stœchados,
marrubii,
chamædrios,
agarici,
colocynthidis an. ʒ.x.
opoponacis,
ſagapeni,
ſem. petroſelini,
ariſtolochiæ rotundæ,
piperis alb. an. ʒ.v.
cinnamomi,
ſpicæ nardi,
myrrhæ,
folij,
croci an. ʒ.iiij.
mellis deſpumati triplum, ſeu ℔.iij.
Miſce vt artis eſt, & fac electuarium.

COMMENTARIVS.

Hieram hanc Oribasius *lib.3.Synops.* tribuit Ruffo, Paulus *cap.7.lib.7.de re medic.* Archigeni, Scribonius Largus Pacchio. Is tamen non fuit primus author, sed prudēs celebrator, qui cum ex ea plurimum lucri faceret, tanquam secretum quoddam nō reuelandum, eam apud se vsque ad interitum seruauit. Eo mortuo delata est iuxta formulam descriptam ad Tiberium Cæsarem, è quo Scribonius habuit, quam ante nulla arte extorquere potuerat. Aetius *cap.114.tet.1.ser.3.* modo *hieram Archigenii*, modo *Antiochi* nominat. Nos vero à præcipuo illius comprobatore *Hieram Pacchii* nominamus. Sic autem paratur.

Præparatio. *Sagapenum, opoponax, & myrrha* integra nocte macerantur *in hydromelite*, aut *vino* potius, quam *aceto*: Die colo forti traiciuntur, vt sordes omnis, & pars impurior secernatur: Postea *melli* despumato cōmiscentur, vna cum reliquis simplicibus pulueratis. Seorsim vero teritur *crocus*, vt & *agaricus*, & *colocynthis*, cui inter pulueraudum gutta quædam olei permiscenda, ne vis eius exhalet, & facilius teratur. Eius autem pulpa tantum sumenda, & *prassium* seu *marrubium album* potius, quam *nigrum*. Sunt, qui polium, non folium sumunt; folium tamen apud Scribonium legitur, non polium, quod sane illius defectu recte substitueretur.

Qualitates. Hiera Pacchii ad plura vitia efficaciter datur, inquit Scribonius *c.23.ar.92.li.de comp.med.* Sanat n. epilepticos, furiosos, vertiginosos, cephalalgicos, suspiriosos, anhelosos, comatosos, incubo, & aliis diuersis oculorum, aurium & capitis affectibus obnoxios. Stomachum quoq; optime purgat, affectiones hepatis emendat, lienis saburram tollit, illiusq; duritiem minuit, intestinorum morbis auxiliatur, futuras autem iam factas in illis partibus vomicas aut discutit, aut celerius aperit, & mēstrua his mulieribus mouet, quæ difficillime purgantur.

CAP. IV.

Hiera Diacolocynthidos magistralis.

℞. Pulpæ colocynt. ℥.j.
agarici,
ellebori nigri an. ℥.ß.
aloes ʒ.x.
diagridii,
polypodii,
mastiches,
opoponacis,
bdellii,
sagapeni an. ʒ.ii.
radic. enulæ campanæ,
cyperi,
angelicæ,
caryophillorum,
cinnamomi,
macis,
baccarum lauri,
granorum iuniperi,
cardamomi,
maioranæ,
stœchados,
croci,
spicæ Indicæ an. ʒ.j.
rosarum ʒ.iij.
mellis despum. ℔.j.ß.
misce, vt artis est.

COMMENTARIVS.

Nihil æque confusum est in Pharmacopœorum Dispensatoriis atque Hierarum descriptio, quas quisque ad libitum varie & nominat, & immutat. Eandem n. sæpe triplici nomenclatura designatum videmus, vt illā, quæ modo *Hiera Pacchii*, modo *Archigenis*, modo *Ruffi*, modo etiam *Diacolocynthidos* nominatur: Et aliquando tres multum inter se differentes, eadē voce designatas comperimus, vt *Hieram Diacolocynthidos*, quæ alio modo à Mesue; alio à Nicol. Myrepsio, alio à Fernelio describitur. His vero omnibus *Hieram Pacchii* præferimus, vt meliorem, quā magistralem nuncupamus. Sic enim ab illius basi, & virium præstantia optima ratione nom-

nominatur. Et qui hanc habebit aliis omnibus, quæ *colocynthida* capiunt, à veteribus descriptis carere facile poterit. Quæ tamen à Pacchio describitur, cum benignior sit, poterit quoque haberi. Parandi modus sic esto.

Opoponax, bdellium & sagapenum per noctem, aut diem integrum macerentur in aceto potius, quam vino, propter simplicium, quæ ad compositionem accedũt, calorem; Dein optime colentur, & super cineres calidos acetum resoluatur. Purgãtia seorsim puluerentur, & olei amygdalini parum *colocynthidi* adhibendum, ne latescat inter terendum. Tum reliqua simplicia, primum duriora; postea aromata; Tandem omnia melli despumato permisceantur in legitimam, ac hieris debitam spissitudinem.

Hieræ magistralis facultates.

Hiera Diacolocynthidos magistralis eximiam habet vim, ad capitis, ventriculi, & abdominis morborum curationem, quos humor crudus, pituitosus, crassus, aut melancholicus committit. Maxime autem apoplexiæ, comati, lethargo, paralysi, epilepsiæ, incubo, asthmati, colico dolori, & melancholiæ hypochondriacæ conuenit, atque omnibus ventris affectibus, qui à pituita vitrea, aut gypsea proficiscuntur, vel qui modo quocunq; hebetem habent simul motum & sensum; vel alterutrum tantum.

SECTIO III.

DE ELECTVARIIS SOLIDIS ET TROCHISCIS PVRGANTIBVS.

Qui Antidotaria seu Dispensatoria vulgo dicta componunt, vel verius transscribũt, multum sibi laudis deberi putant, si medicamentorum etiam nulla arte & ratione descriptorum farraginem, à quibusuis authorib. depromptam congerant. Nos vero non modo selectiora, sed ex selectissimis, quæ optima sunt, & vsu longo comprobata damus. Quibus nonnihil, prout suasit ratio, vel addidimus, vel etiã detraximus, vt nimis rara, aut inutilia, aut incognita, non modo recentioribus, sed etiam authoribus primis. Raro enim non contigit, vt viri grauissimi ex aliorum tantum relatu multa dicant & scribant. Et quæ male audierunt, vel nõ norunt, pro veris vt habeantur, in lucem edũt & defendunt. Pauciora autem medicamẽta ideo hac in Officina describo, quod legitimã illorum compositionem, compositionis modum, illustrationem & facultates ostendam.

CAP. I.

Electuarium Diacarthami, seu Diacnicu. Des. Arnaldi Villanouani.

℞. Medul. sem. carthami,
hermodactylorum,
pulu. diatragacanthi frig. an. ℥. ß.
turbith. ʒ. vj.
zinziberis,
mannæ granatæ an. ʒ ij.
Diagridii ʒ. iij.
sachari candi,
carnis citoniorum conditorum,
mellis rosati an. ℥. j.
sachari albiss. ℥. viij. ß. fiat ex arte electuarium solidum tabulatum.

COMMENTARIVS.

Æque vt vsualis, sic controuersia Diacarthami descriptio, quam vix eandem apud duos authores inuenias, cum & trifariam à Iouberto descriptã habeas. Vnica tamẽ aliis melior, & certior, & tutior, quã scilicet ratione & vsu longo plures comprobarunt, cuiusmodi est, quam à N. Præposito mutuati sumus, licet paulo aliter ab Arnaldo Villanouano, primo illius authore descripta, comperiatur.

Nomen autem assumit à *Carthamo*, quod basis locum tenet, licet *turpethum* exuperet